

UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN

KVALITETSAVDELNINGEN
ENHETEN FÖR INSPEKTION

SID 1 (15)
2008-12-12

GYMNASIEINSPEKTÖRER
CHRISTER BLOMKVIST
TELEFON: 076-1233689

EVA ERIKSSON
TELEFON: 076-1233802

Rapport

från inspektion av

Globala gymnasiet

22-25/9 2008

Box 22049, 104 22 Stockholm. Telefon 08-508 33 000. Fax 08-508 33 693

Besöksadress Hantverkargatan 2F

www.stockholm.se

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	2
UPPDRAG OCH GENOMFÖRANDE	3
OMRÅDEN SOM OMFATTAS AV INSPEKTIONEN	4
Utveckling sedan den senaste inspektionen.....	4
Systematiskt kvalitetsarbete och ledarskap.....	4
Kunskaper	4
Bedömning och betyg	4
Skolors arbete med att främja likabehandling (arbetet mot diskriminering och annan kränkande behandling).....	4
BESKRIVNING AV SKOLAN.....	5
SAMMANFATTNING AV SKOLANS RESULTAT/ MÅLUPPFYLLELSE	7
Styrkor	7
Svagheter	7
Brister som skolan måste åtgärda utifrån gällande lagstiftning	8
Områden att utveckla	8
RESULTAT/ MÅLUPPFYLLELSE.....	10
Systematiskt kvalitetsarbete och ledarskap.....	10
Kunskaper	11
<i>Funktionsnedsättningar</i>	12
Bedömning och betyg	13
Skolans arbete med att främja likabehandling (arbetet mot diskriminering och annan kränkande behandling).....	13
TILL SIST	15

UPPDRAG OCH GENOMFÖRANDE

Enheten för inspektion utvärderar den pedagogiska verksamheten och främjar barns, ungdomars och vuxnas lärande genom att

- granska måluppfyllelsen utifrån nationella och kommunala styrdokument
- kontrollera efterlevnaden av nationella och kommunala riktlinjer
- granska hur förskolan/skolan utvärderar sin egen verksamhet
- ge rekommendationer om vad som bör förändras och utvecklas

Vi genomför vårt uppdrag genom att

- läsa material som förskolan/skolan ställer till förfogande och även material från andra källor (ex. från Skolverket)
- intervjua elever/barn, personal och skolläda. Vid granskningen av förskolors verksamhet intervjuas föräldrar i stället för barn.
- observera verksamheten

Inspektionen följs upp på olika sätt beroende på skolform.

I första hand granskar vi måluppfyllelsen, det vill säga att vi bildar oss en så heltäckande bild som möjligt av hur målen i styrdokumentet tolkas och förverkligas på förskolan/skolan. Vi gör detta utifrån en prioritering av mål från läroplaner och andra nationella styrdokument. Dessutom bedömer vi hur riktlinjerna i dessa styrdokument följs, liksom mål och riktlinjer i Stockholms stads skolplan och förskoleplan.

Förutom detta granskar vi förskolans/skolans förmåga att själv utvärdera sin kvalitet för att förbättra verksamheten. I bedömningen av verksamhetens kvalitet utgår vi även från Skolverkets Allmänna råd om kvalitetsredovisning. Hög kvalitet innebär enligt Skolverkets och Myndigheten för skolutvecklings definition främst att verksamheten utmärks av att den väl:

- strävar mot och uppfyller nationella mål
- svarar mot nationella krav och riktlinjer
- uppfyller andra mål, krav och riktlinjer som är förenliga med de nationella (t.ex. skolplan, lokal arbetsplan och andra lokala planer)
- kännetecknas av en strävan till förnyelse och ständiga förbättringar utifrån de förutsättningar man har.¹

¹ Från Skolverkets och Myndigheten för skolutvecklings instrument "BRUK – för kvalitetsarbete i förskola och skola", s 8.

OMRÅDEN SOM OMFATTAS AV INSPEKTIONEN

Stadens utbildningsinspektion granskar verksamheterna ur ett helhetsperspektiv. Inspektionen fokuseras särskilt på nedanstående områden, men inspektörerna kan även kommentera andra områden om det finns starka skäl till det.

Utveckling sedan den senaste inspektionen

Detta område finns med endast när en skola inspekteras för andra gången.

Systematiskt kvalitetsarbete och ledarskap

Detta område granskas främst utifrån Skolverkets Allmänna råd om kvalitetsredovisning, Stockholms stads kvalitetsstrategi samt utifrån riktlinjer i Läroplan för det frivilliga skolväsendet (Lpf 94).

Kunskaper

Detta område granskas främst utifrån mål och riktlinjer i läroplanen och Stockholms stads skolplan. Under åren 2008-09 genomförs även en särskild granskning av hur skolorna arbetar för att elever med funktionshinder ska få stöd och hjälp som är anpassade efter deras särskilda situation.

Bedömning och betyg

Detta område granskas främst utifrån mål och riktlinjer i läroplanen och Stockholms stads skolplan.

Skolors arbete med att främja likabehandling (arbetet mot diskriminering och annan kränkande behandling)

Detta område granskas främst utifrån Skolverkets Allmänna råd för arbetet med likabehandling.

BESKRIVNING AV SKOLAN

Huvudman

Globala gymnasiet är en kommunal gymnasieskola med Stockholms stad som huvudman. Skolan startade hösten 2004.

Lokaler

Skolan ligger sedan januari 2008 i nyrenoverade lokaler nära Zinkensdamms tunnelbanestation på Södermalm.

Utbildning

Skolan erbjuder tre specialutformade program:

Naturvetenskapsprogrammet (SMNV) – inriktning hälsa och miljö

Samhällsvetenskapsprogrammet (SMSP) – inriktning bild

Samhällsvetenskapsprogrammet (SMSP) – inriktning global

SMSP inriktning global har funnits på skolan sedan starten 2004. SMSP inriktning bild och SMNV är inne på sitt andra läsår.

Skolan har en profil som i dess arbetsplan beskrivs med följande ord: ”Undervisning för och om hållbar utveckling.” ”Projektinriktat arbetssätt.” ”Stort elevinflytande.” ”Nära samarbete med Plan Sverige, WWF och andra organisationer.”

Elever

Globala gymnasiet har totalt cirka 390 elever fördelade på tre årskurser. Fullt utbyggd hösten 2010 räknar man med att skolan kommer att ha 540 elever.

Lägsta intagningspoäng ht 2008 var vid slutintagningen enligt intagningskansliets statistik följande. (Medianpoäng inom parentes.):

NV: 225 (277)

SP bild: 220 (260)

SP global: 275 (295)

Intagningspoängen har under de senaste åren blivit väsentligt högre än de var under skolans tidiga år.

Personal

Skolans lärare är fördelade på 24 heltidstjänster med en lärartäthet som enligt skolans egna beräkningar är 5,4 lärare/100 elever. Lärarna är organiserade i fyra arbetslag (som ibland kallas arbetsenheter). För varje arbetslag finns en samordnare. Arbetslagen förfogar så långt det är möjligt över schemalagningen

för sina elever. De lärare som ingår i ett arbetslag delar arbetsrum. Arbetslagen sammanträder varannan vecka. En gång per månad möts alla lärare i så kallat pedagogiskt forum. Dessutom finns personalträffar med all personal. Skolan har tillgång till specialpedagog motsvarande cirka 10 procent av en heltidstjänst.

Servicepersonal och administrativ personal är organiserade i ett eget arbetslag.

Ledning

Skolledningen består av en rektor och en biträdande rektor. Den sistnämnde har också undervisning på 20 procent. Skolledningen sköter även ekonomi och lokalfrågor. Det finns ingen intendent som det vanligen gör i stadens kommunala gymnasieskolor. För administrationen finns däremot en skolsekreterare.

Elevhälsovård

Globala gymnasiet har en skolsköterska på halvtid. Skolsköterskan har också utbildning inom psykoterapi och psykiatri. Kurator och studie- och yrkesvägledare hyrs in vid behov.

SAMMANFATTNING AV SKOLANS RESULTAT/ MÅLUPPFYLLELSE

Vårt uppdrag som inspektörer är att granska och utvärdera skolans resultat.

Med resultat menar vi skolans förmåga att uppnå och sträva mot de nationella och kommunala målen samt efterleva de riktlinjer och krav som finns i styrdokumentet. Våra bedömningar presenteras utförligare under rubriken RESULTAT/ MÅLUPPFYLLELSE.

Styrkor

Vår inspektion har visat att skolan utmärks av ett antal styrkor, bland annat dessa:

- Skolan arbetar systematiskt med att förbättra verksamheten inom alla verksamhetsområden.
- Skolan använder sig av en stor mängd metoder, såväl kvantitativa som kvalitativa, för att utvärdera verksamheten.
- Skolledarnas pedagogiska ledarskap är i hög grad inriktat på att utveckla elevernas lärande.
- Skolan har många externa kontakter med både högskola och andra organisationer särskilt på det internationella fältet.
- Lärarna har många diskussioner om kunskap och lärande i olika konstellationer.
- Arbetet i projekt ger rikliga tillfällen för eleverna att överblicka större kunskapsfält.
- Skolan prioriterar elevernas möjlighet till språkutveckling, till exempel genom att använda en kurs i textkommunikation i alla projekt.
- Eleverna får god information om och återkoppling på sin kunskapsutveckling bland annat genom skolans digitala kommunikationsportal.
- Stämningen på skolan är mycket god, vilket bland annat beror på att skolan bedriver ett gott värdegrundsarbete.

Svagheter

Vår inspektion har visat att det finns vissa områden som skolan delvis brister i, bland annat följande:

- Kvalitetsredovisningen brister till viss del i analys och saknar i stort sett åtgärder för framtiden samt har svag koppling till arbetsplanen.
- Det är vanligt med sena ankomster bland eleverna, särskilt på morgnarna.

- Skolan har inget samarbete med andra skolor i syfte att främja likvärdighet i bedömning och betygssättning.

Brister som skolan måste åtgärda utifrån gällande lagstiftning

- Vi har inte funnit några sådana brister.

Områden att utveckla

Vi bedömer att följande utvecklingsområden, som kan utgå från såväl svagheter som styrkor, bör prioriteras:

- *Ökad uppföljning av elever som inte håller studietakten*
Skolans uppföljning av elevernas studier fungerar huvudsakligen väl. Det förekommer dock att elever i årskurs 3 har kvar icke godkända betyg från början av utbildningen. Vi bedömer att skolan ytterligare kan förbättra uppföljningen av elevernas studier.
- *Arbetet med skolans kvalitetsredovisning och arbetsplan*
Skolans lokala styrdokument är huvudsakligen av god kvalitet. Enligt vår bedömning bör dock analyserna av resultaten i kvalitetsredovisningen tydligare leda till åtgärdsförslag. Dessa bör också kopplas tydligare till arbetsplanen. Nästa version av arbetsplanen och kvalitetsredovisningen bör också kunna tas fram med större delaktighet från personal och elever än vad som har varit fallet i de nu aktuella versionerna.
- *Arbetet för ökad likvärdighet i betygssättningen*
Skolan bör söka samarbete med andra skolor för att eftersträva största möjliga likvärdighet i bedömning och betygssättning.
- *Ytterligare förbättring av skolans språkutvecklande arbete*
Skolan ser redan idag till att eleverna får mycket träning i att utveckla sitt skriftspråk genom att använda en kurs i textkommunikation i alla projekt. Vi bedömer dock att detta språkutvecklande arbete kan bli ännu effektivare om lärarna kommer överens om hur alla lärare, inte bara svensklärarna, i samarbete med varandra kan ta ansvar för det språkutvecklande arbetet, även utanför projekten.

- *Skolledningens återkoppling till lärarna*

Skolledarna ger lärarna återkoppling på deras arbete genom att i samtal följa upp elevernas utvärdering av undervisningen. Skolledarna besöker också undervisningen. Vi bedömer dock att skolledarna har möjlighet att ytterligare utveckla det pedagogiska ledarskapet genom att mer systematiskt koppla samman elevernas utvärderingar med lektionsbesök och ge lärarna återkoppling utifrån den samlade bild som skolledningen på så sätt skaffar sig.

- *Arbetet med att minska antalet sena ankomster hos eleverna*

Elevers sena ankomster till lektioner som inte ingår i projekt är ibland mycket omfattande. Vi bedömer att skolan inte tillräckligt har kommunicerat till eleverna att man ser allvarligt på sena ankomster och de negativa effekter detta har på skolarbete och lärande. Skolan bör i dialog med eleverna söka metoder för att nedbringa antalet sena ankomster.

RESULTAT/ MÅLUPPFYLLELSE

Systematiskt kvalitetsarbete och ledarskap

Globala gymnasiet är enligt vår bedömning en skola som bedriver ett systematiskt arbete med skolutveckling och förbättringsåtgärder i fokus. Skolan samlar in resultat om verksamhetens målpåfyllelse dels genom enkäter som mäter elevernas trivsel och nöjdhetsgrad och dels genom så kallade fokusintervjuer med olika elevgrupper. Skolledningen intervjuar också alla elever som väljer att lämna skolan för att ta reda på orsakerna till avhoppet. Lärarna utvärderar sina kurser och projekt både muntligt och skriftligt med eleverna. Resultaten av detta följs därefter upp av skolledarna i samtal med lärarna. Vissa lärare menar dock att det kan bli tydligare hur det skriftliga resultatet av deras kursutvärderingar hanteras av skolledningen. Skolan har enligt vår bedömning i sitt kvalitetsarbete och i sin hantering av informationen utvecklat användningen av den digitala skolportalen på ett konsekvent och funktionellt sätt.

Skolans arbetsplan är på ett utmärkt sätt utformad utifrån det nationella uppdraget så som det är formulerat i läroplanen. De kvalitetsgarantier som skolan formulerat utgör en syntes av arbetsplanens intentioner. Skolans kvalitetsredovisning uppfyller enligt vår mening till största delen förordningens krav men personalen har inte varit delaktig i framtagandet av den i den utsträckning som förordningen föreskriver. Kvalitetsredovisningen saknar också till viss del redovisning av resultat från analyserande diskussioner och redovisning av planerade åtgärder. Den bör enligt vår mening också i högre grad knyta an till skolans arbetsplan och till de utvärderande diskussioner som förs i lärargruppen efter läsårets slut. Dessutom saknar kvalitetsredovisningen en beskrivning av hur likabehandlingsplanen årligen ska utvärderas och följas upp.

Skolledarna utövar enligt vår bedömning ett mycket gott ledarskap gentemot både personal och elever och deras pedagogiska ledarskap är i hög grad inriktat på skolans kärnprocess, det vill säga elevernas lärande, vilket enligt vår bedömning är en styrka för skolan. Det är relativt vanligt att skolledningen besöker lektioner. Under det senaste året har det framför allt varit den biträdande rektorn som har gjort detta. Vissa lärare har efterlyst mer ”feedback” på sin undervisning, vilket skolledningen nu är i färd med att genomföra på ett systematiskt sätt genom inplanerade lektionsbesök.

Skolan har den senaste terminen växt med cirka 180 elever och nio nya lärare. Detta har krävt delvis förändrade administrativa rutiner och ökad framförhållning, vilket enligt vår bedömning med vissa undantag har genomförts på ett framgångsrikt sätt.

Kunskaper

Globala gymnasiet metod för arbete i projekt är enligt vår bedömning välutvecklad med god progression över de tre åren. Projektgrupperna har processhandledning en gång i veckan under projektens gång. Skolan arbetar systematiskt med att se till att de olika kunskapsmålen i kurserna täcks av de olika projekten och/eller de fristående lektionerna. Arbetet i projekt ger också rikliga tillfällen för eleverna att överblicka större kunskapsfält i enlighet med läroplanens mål. Lärarna får också bland annat genom projektarbetsmetoden många tillfällen till diskussioner om kunskap och lärande i olika konstellationer – i arbetslag, i ämnesgrupper och hela lärargruppen tillsammans, kallat pedagogiskt forum.

Skolans betygsbaserade resultat har hittills enligt vår bedömning varit ganska måttliga:

Andel av dem som började 2005 som fullföljde 2008: 72 % (Staden, alla program i genomsnitt: 83 %, Riket SP – med slutbetyg inom 4 år: 85 %)

Andel av elever i årskurs 3 som fick slutbetyg: 89 % (Staden, alla program: 91 %)

Andel av dessa som i sin tur uppnådde högskolebehörighet: 89 % (Staden, alla program: 89 %, Riket SP: 92 %)

Genomsnittlig betygspoäng för eleverna med slutbetyg: 14,8 (Staden, alla pr: 15,0, Staden, SP: 15,6, Riket SP: 14,7)

En förklaring till att endast 72 procent av de elever som påbörjade utbildningen 2005 fullföljde den var enligt skolledningen att många elever tidigare inte hade klart för sig vad skolans profil innebar när de påbörjade utbildningen och därför ganska tidigt i utbildningen avbröt studierna på skolan. De elever som började 2005 hade också genomsnittligt väsentligt lägre intagningspoäng än de elever som går på skolan för närvarande.

Enligt vår bedömning kan skolan förbättra sitt användande av de nationella proven i sin uppföljning av elevernas kunskapsresultat. Vi anser att systematiken i detta arbete bör öka.

Eleverna får en god social introduktion och en god introduktion till studier på Globala gymnasiet och dess projektarbetsmetod i början av årskurs 1. I samband med detta gör de undervisande lärarna kartläggningar av de nya elevernas förkunskaper dels genom diagnostiska prov och dels genom särskilt utformade arbetsuppgifter.

Skolan har många externa kontakter med både högskolor och organisationer, de senare särskilt på det internationella fältet. I årskurs tre gör eleverna på SP-global ett fältarbete inom ramen för projektarbetskursen. Det består av en längre resa till något utvecklingsland. Enligt planerna ska eleverna på SP-bild och NV genomföra någon form av motsvarande fältarbete i årskurs 3, men enligt skolledningen inte med lika avlägset resmål.

Undervisningen är i de flesta fall varierad, vilket bland annat innebär att eleverna utvecklar olika strategier att lära sig på. Den är också i hög grad inriktad på att utveckla elevernas förmåga att analysera och reflektera och därigenom utveckla ett alltmer vetenskapligt sätt att arbeta och tänka, vilket vi bedömer vara en styrka för skolan. Eleverna möts genomgående av höga och samtidigt realistiska förväntningar i undervisningen och lärarna upplevs så gott som alltid av eleverna som engagerade och goda ledare som brinner för sitt ämne.

Elevernas möjligheter till språkutveckling är goda genom att en kurs i textkommunikation alltid finns med i projekten. Lärarna har också utvecklat gemensamma mallar för rapportskrivning och utredande texter. Det förs dock ingen diskussion om hur andra lärare än svensklärare ytterligare kan bidra till elevernas språkutveckling, exempelvis genom feedback, inom projekten liksom i den övriga undervisningen. Vi anser att en sådan diskussion bör initieras för att ge eleverna ännu fler tillfällen till språkutvecklande arbetssätt.

Det finns goda möjligheter till extra stöd för elever som behöver sådant genom schemalagda stödtimmar och genom att lärarna oftast finns tillgängliga i sina arbetsrum som är placerade i närheten av elevernas undervisningslokaler. Dessutom finns tillgång till specialpedagogisk kompetens genom att en specialpedagog hyrs in vid behov. Vissa lärare menar dock att skolan ändå har svårigheter att ge tillräckligt stöd och att individanpassa för elever som inte når upp till godkänd nivå i vissa kurser.

Genom projekten utvecklar eleverna successivt sin förmåga att ta ansvar för studierna. Eleverna tar också vanligen i hög grad ansvar för sina studier och har inflytande över sitt lärande främst genom att de är med och planerar undervisningens upplägg. Det är dock mycket vanligt med sena ankomster på morgnarna på de lektioner som inte är projekt, främst i årskurs 3. Lärarna upplever att de sena ankomsterna är ett problem, vilket inte alla elever gör.

Skolan har ett system med mentorer som var och en har hand om maximalt 16 elever. Eleverna upplever oftast att mentorn är ett bra stöd för att hålla ihop studiesituationen.

Informations- och kommunikationsteknologi (ITK) används utbrett av lärarna i undervisningen inklusive skolans digitala skolportal. Skolans användning av ITK kan enligt vår mening vara ett föredöme för andra skolor.

Funktionsnedsättningar

Enligt vår bedömning har skolan goda möjligheter att möta elever med funktionsnedsättningar som till exempel dyslexi. Ett antal lärare kommer att få utbildning i hur IT-baserade hjälpmedel kan användas för att stödja elever med behov av särskilt stöd. Skolans resurscentrum som är förlagt till biblioteket är under uppbyggnad men innehåller redan nu kompensatoriska IT-baserade hjälpmedel. Skolan har också som redan nämnts en specialpedagog som vid behov hjälper elever att hitta strategier för sitt lärande. Vi bedömer dock att den allmänna

kompetensen inom området funktionsnedsättningar i hela personalgruppen bör ökas.

Bedömning och betyg

Eleverna får enligt vår bedömning en bra presentation och en bra genomgång av betygskriterierna i början av varje kurs. Lärarna har också gemensamt utarbetat övergripande betygskriterier som beskriver kunskapskvaliteter för de olika betygsstegen. Eleverna har god kännedom om dessa. Lärarna ger även konsekvent muntlig feedback om elevernas kunskapsutveckling under kursernas gång. Denna information är vanligen framåtsyftande på så sätt att eleverna också får veta vad de bör göra för att nå högre betygssteg. Skolans IT-portal används också som ett bra redskap för sådan återkoppling. Skolan har haft kompetensutveckling inom området formativ bedömning. (Bedömning som är framåtsyftande och stöder kunskapsutveckling.) Detta har resulterat i att flera lärare har påbörjat ett mer medvetet arbete med sådan bedömning. Mest systematiskt är detta arbete i matematik.

Eleverna upplever att utvecklingssamtalen med mentor och föräldrar fungerar bra. Dessa samtal har den individuella studieplanen som grund och förbereds genom en enkät till den enskilda eleven.

Lärarna samverkar inom skolan på olika sätt för att främja likvärdighet i bedömning och betygssättning, till exempel genom utformning och bedömning av gemensamma prov och andra typer av gemensamma bedömningar. Skolan har dock inget samarbete med andra skolor för att främja likvärdighet i bedömning och betygssättning, vilket vi bedömer vara en brist. Man diskuterar inte heller på skolnivå relationen mellan resultaten på nationella prov och kursbetyg för samma elever i samma kurs för att också på så sätt sträva mot en likvärdig betygssättning.

Skolans arbete med att främja likabehandling (arbetet mot diskriminering och annan kränkande behandling)

Det råder en god stämning mellan elever och mellan lärare och elever på skolan. Eleverna känner sig trygga och upplever att lärarna tar tag i enskilda händelser innan de skulle kunna utvecklas på oönskat sätt. Skolan bedriver enligt vår mening ett gott förebyggande arbete inom detta område, dels genom värderingsövningar i klasserna och dels genom kompetensutveckling för personalen, så kallad MOD-utbildning, Mångfald och dialog.

Skolans likabehandlingsplan är enligt vår bedömning bra men var vid inspektionstillfället inte uppdaterad inför nuvarande läsår, vilket bland annat innebär att namnen på de personer som ingår i antimobbningsgruppen inte var

aktuella. Skolan har gemensamt utarbetade och hos elever och personal väl förankrade ordningsregler, kallade Skolkultur på Globala gymnasiet.

Skolans medarbetarenkät vittnar också om en god stämning i personalgruppen. Detta är enligt forskning om hur mobbning kan förebyggas en viktig faktor för att skapa en god psykosocial miljö bland eleverna.

TILL SIST

Globala gymnasiet är en av tre relativt nystartade kommunala gymnasieskolor i Stockholm. Liksom de andra två nya skolorna är den till sin utformning tämligen annorlunda jämfört med majoriteten av stadens gymnasieskolor. Globala gymnasiets profil kännetecknas av främst två saker: dess starka koppling till frågor om globalisering med särskild tonvikt på tredje världen och projektarbetsformen.

Enligt vår bedömning lyckas skolan väl i sina ambitioner beträffande de profilerade områdena, liksom med sitt arbete inom alla läroplanens huvudområden. De svagheter och utvecklingsområden vi lyfter fram i denna rapport är huvudsakligen redan väl kända av skolan eftersom man bedriver ett gott kvalitetsarbete. Detta sammantaget ger goda förutsättningar för Globala gymnasiet att ytterligare förbättra sin verksamhet.

Stockholm 2008-11-06

Christer Blomkvist

Eva Eriksson